

Verhaal van Pasen 2017 - R.J. van Zwieten

“Het is alles of niets, denkt Jalal. Of ik sterf hier met moeder en kind of ik zet het op een lopen naar Europa.” Jalal is technisch monteur voor ziekenhuisapparatuur in Aleppo, Noord Syrië. De stad is nu nog in handen van de rebellen, maar het leger is nabij en. Jalal en zijn hele familie hebben meegewerkt aan het verzet tegen de dictatuur van Bashar al-Assad. De poging tot bevrijding was drie jaren terug zo veelbelovend begonnen. Een klein aantal mannen in de stad waaronder twee ooms van Jalal had zich vaak stiekem herenigd in een Hamam. Deze zogeheten kern van Aleppo maakte deel uit van een heel netwerk van kernen van verzet door Syrië: oa Holms, Lataquia, Damascus, Palmyra. Jalal werd er al snel bij de kern in Aleppo bij gevraagd. Vanwege zijn technische kennis moest hij zich richten op de skypeverbindingen vanuit de achterste ruimte van de Hamam, een oude stoomkamer met stenen mozaïek, dat verder veel weg heeft van een bunker. Jalal had er een grote klus aan om met versterkers te proberen de verbinding te verbeteren maar tegelijkertijd het netwerk weg te houden van de Syrische inlichtingendienst. Ook was Jalal vanaf het vroegste begin betrokken bij de voorbereidingen van een noodhospitaal als het tot een gewelddadig treffen zou komen met het leger van Assad. En dat kwam het! En hoe! Maanden lang was er geen enkel toevoer van voedsel naar de stad. Geen hulpkonvooi was door de belegering van de stad heen gekomen. De stad is nu zwaar ondervoed. En nu, op dit moment in zijn leven, moet Jalal kiezen: “Alles of niets”. Het leger van Assad staat aan de poorten van de stad. “Of ik sterf hier met moeder en kind of ik zet het op een lopen richting Turkije met het hele gezin. Oh jee, denkt Jalal, wat zullen mijn ooms ervan vinden? Landverraad? Familieverraad? Verzetsontrouw? Maar eigenlijk is de keuze niet alles of niets maar ‘niets of misschien nog een beetje...’ Als we hier blijven sterven we aan ondervoeding of de executiekogel en als we gaan lopen is dat ook niet geheel zonder risico. Want er is wel gezegd dat wie de stad als burger wilt verlaten wordt doorgelaten, maar zal dat wel zo zijn? En: wie zegt dat als we het op een lopen zetten dan we dan ook niet ondervoed raken? En zullen de mensen die we onderweg tegenkomen dan wél allemaal aardig zijn? Maar als je moet kiezen tussen niets en misschien een beetje, moet je voor het laatste gaan, denkt Jalal. Bovendien heb ik een taak om voor mijn kind een andere toekomst te bevechten dan een vroege dood, weegt hij af. Vanuit de bunker heeft Jalal contact gemaakt met Yvonne van de Nederlandse stichting support on the ground. SOTG uit Hoofddorp doet alles wat je maar nodig kan

hebben als je op de vlucht bent óf wilt gaan. Althans, dat laatste is hun streven: ze zouden de mensen het liefst geen doodsbenauwde oversteek over water laten ondernemen. Tegelijkertijd weet ook Yvon dat zij Jalal vanuit Aleppo enkel via Turkije het land uit kan laten vluchten. Samen met haar man Wim die ook vrijwilliger is, geeft Yvon tips over de reis. Er wordt in het Engels gecommuniceerd. Jalal spreekt uitstekend Engels. *Traveling light* roept Yvon!, en begint het liedje te zingen van Leonard Cohen die hij vlak voor zijn dood schreef: *Traveling light*. I'm *traveling light*. It's au revoir. My once so bright, my fallen star. I'm running late, they'll close the bar. I used to play one mean .. Yvon bedoelt er mee te zeggen dat ondanks alles, ze ook hoop moeten houden op een andere toekomst. Dat ze ook geestelijk moeten proberen licht te reizen. Niet te zwaar bedrukt door schuldgevoelens. Zeker Jalal valt het zwaar zijn familie, de twee ooms in het bijzonder, achter zich te moeten laten. Het voelt zelfs ergens als ontrouw om niet met hen mee de dood in te gaan. Met name op dit onderwerp is Yvon vanuit haar verleden een sterke gesprekspartner voor Jalal.

Maar dan, in het holst van de nacht: Jalal, Abigail en Ali gaan op pad. Jalal had nog een muilezeltje overwogen, maar het zijn twee comfortabele juten draagzakken geworden. Niet zo geavanceerd als de backpack van een Gooische scholier die op z'n 18e op *gap year* gaat, maar toch. Warme dekens voor de nacht, slechts één enkel kledingstuk extra per persoon, wat eten, hooguit voor 2 tot 3 dagen en een enkel THT, en helemaal onder in de zak: al het overgebleven spaargeld in cash in een oude sok als een aannemer in Nederland die de helft van zijn werk zwart doet én foto's. Drie kleine foto's: één familiefoto van Abigail en een foto van de familie van Jalal. De derde foto is een foto van het gezinnetje: Jalal hangt boven het bed van Abigail die net zoon Ali heeft gebaard en op de borst vasthoudt. Vier jaren terug leek alles nog país en vree en konden ze niet bevroeden dat dit hun toekomst zou worden. Jalal had toen nog via zijn werk geregeld dat ze in het ziekenhuis de meest geavanceerde bevalkamer hadden gekregen. Daarna droomde hij samen met zijn Abigail van een groot gezin. Nu gaan ze daar, met z'n drie, in het donkerte van de nacht op weg naar het grote onbekende.

In 2010 nog hadden Wim en Yvon via Tui reisbureau een vakantie naar Syrië geboekt. Damascus met z'n fantastische pleinen en bezienswaardige moskeeën. De leuke wijkjes en marktjes. Hun reis was in buurland Libanon begonnen. Vanaf Beiroet had een bus van Tui Wim en Yvon in slechts drie uren naar hoofdstad Damascus gereden. Wim en

Yvon herinneren zich de vakantie in 2010 als een adembenemende vakantie. “Snap jij Wim, had Yvonne hem gevraagd op weg naar de indrukwekkende opgravingen van Palmyra, dat mensen niet één keer in de zoveel jaar dit soort reizen doen ipv alle vakanties zitten te bakken op het strand van Turkije of Egypte met een roze fluor bandje om? All inclusive in Antalya of Sharm Al Sheikh? Tjsa, wellicht maakt onbekend onbemind. Na ja, had Yvon weer gezegd tegen haar Wim, Syrië heeft natuurlijk ook niet echt een strand waar je lekker kan bijkomen waar jij en ik ook van houden. Op die opmerking in de bus was Yvon later die vakantie nog teruggekomen. Syrië ligt maar voor een klein deel aan de kust maar voor het deel dat zij dat wel doet waren het dan ook prachtige stranden met een heerlijke zee en een tophotel. Het was die kustplaats die Yvon en Wim terugzagen op televisie een jaar later. Een jaar na hun prachtige vakantie zagen ze in het RTL half 8 journaal tanks rijden door de straten van diezelfde kustplaats Lataquia. Eerst herkende Yvon de plaats helemaal niet en roept naar Wim in de keuken: “schat, neem je voor mij ook een koffie mee? Een decaf als je wilt.” Terwijl Wim vanuit de half open keuken de decaf prepareert voor zijn Yvon roept ze: verdraait Wim, daar hebben we gelopen! Kom snel! Hier, de Mango, die Spaanse kleren en modewinkel. Kom dan kijken. Wim komt vast met één van de twee kopjes aangesneld als Yvon roept, kijk, kijk, die schoenen die jij daar aan hebt, die hebben wij daar in die Mango winkel gekocht! Verdraaid nog eens aan toe, roepen ze in koor samen. Ze kijken elkaar aan. Ze kijken elkaar diep in de ogen. Ze kunnen het niet langer bij het oude houden nu ze dit samen hebben gezien. Het is een doodnormaal moment, maar maar ergens is het ook een soort van spiritueel moment. Is dit normale koffie of mijn decaf? , doorbreekt Yvon de heilige stilte. De kans dat dit nieuwsbericht, deze synchroniciteit, deze roepstem niet wordt herkend en alles gewoon weer op het oude terugkomt is groot. Want 1 minuut later is alles weer business as usual.

Jalal, Abigail en Ali zijn inmiddels aangekomen bij de Turkse westkust om de oversteek te wagen naar Griekenland. Ze hebben bijna 2 maanden lang gereisd om van Zuidoost Turkije aan de grens met Syrië te komen naar West Turkije. West Turkije is het deel van Turkije waar de oversteek naar Europa het kortst is. Onder hun Syrische vrienden op facebook gaan de namen van drie Griekse eilanden in de Egeïsche zee: Samos, Chios en Lesbos. Deze liggen soms maar 6 mijl uit de Turkse Kust: een kleine 10 kilometer dus naar Europa. Je hebt bijna het idee dat je het kan zwemmen. Jalal, Abigail en Ali besluiten om voor Lesbos te gaan. Daar schijnen de voorzieningen en de daarop volgende doorreis

naar Athene het beste te zijn.

Terwijl Wim in Hoofddorp uit zijn koffie slurpt en Yvon een slok uit haar decaf drinkt nemen ze de tablet ter hand. Tsja, wat zijn nu goede trefwoorden om in de zoekmachine in te tikken?, vraagt Wim Yvonne. Nou, Wim, niet zo simpel: Syriëoorlog én misschien 'vluchteling'? Wat dacht je daar van? Direct stuiten ze op meerdere stichtingen voor vluchtelingen: stichting vluchteling of stichting vluchtelingenwerk. En allebei adverteren ze via Google adwards om bovenaan de lijst te komen. In ieder geval doen Wim en Yvon de volgende basale informatie op: de oorlog die Syrië iedere dag in zijn greep houdt, komt voort uit een vreedzame burgeropstand tegen het regime van Assad. Het regime en meerdere oppositiegroeperingen waaronder IS strijden om de macht. Dagelijks vallen er burgerslachtoffers door bombardementen, beschietingen, mortiergranaten en ander oorlogsgeweld. Het regime en IS worden beschuldigd van mensenrechtenschendingen, oorlogsmisdaden en het gebruik van chemische wapens. Tsja, dat is nog al wat lispelt Wim binnensmonds. Nee, daar zou ik nou ook niet graag zitten, voegt Yvon er aan toe. Yvon werkt al jarenlang in de jeugdzorg. Maar door toenemende verzakelijking, rendementsdenken en efficiëntieslagen in de zorg vindt ze er geen zak meer aan. De ziel is er uit. Je kan niet meer vanuit een roeping je werk doen, zegt een collega van haar steeds. Toch moet ze doorwerken tot haar 67^e om met een redelijk pensioen straks door het leven te kunnen. Vanuit de jeugdzorg in Nederland weet Yvon hoe niet ok-gebeurtenissen bij jongeren tot trauma's kunnen doorwerken in de rest van het leven. Werk? Weinig kans. Ziek? Als het niet fysiek is dan wel mentaal! Jeugdcriminaliteit? Oh ja, ongetwijfeld. Integratie? Vergeet het maar. Wim werkt al jaren bij een transportbedrijf dat festivals op- en afbreekt. Hij heeft zijn leven lang zwaar en fysiek werk gedaan, maar de kans dat hij er vervroegd met de vut uit mag is klein. In zijn vrije tijd is hij helemaal weg van zeilen en boten en laat zich veel op het water vinden. Vervolgens komen Yvon en Wim al googlend op de site van stichting bootvluchteling. Alweer een Nederlandse NGO. Daar wordt een oproep gedaan aan mensen die gewoon een week op het eiland Lesbos willen helpen om de vluchtelingen rechtstreeks uit de boot aan de kust uit het water op te vangen. "Dat is een toeval, roept Yvon uit!, ben ik even blij dat we Lesbos al hadden uitgekozen voor onze relax vakantie. Meestal wisselen Wim en Yvon exotische reizen als Syrië af met een week totaal niks doen aan het strand. "Zeker toeval, antwoord Wim, helemaal omdat ik eerder nog, liever naar Marmaris aan de westkust van Turkije was geweest. Hoe

bizar trouwens: want dat is volgens mij precies de oversteek die bootvluchtelingen ongeveer maken! Van Marmaris naar Lesbos. Van Antalya naar Samos. Vanuit ons bezien: van vakantiestrand naar vakantieeiland.

-----INTERMEZZO-----

Yvon en Wim besluiten om hun relax week in Lesbos te combineren met vrijwilligerswerk. Zo gezegd zo gedaan.

Eenmaal aangekomen in Lesbos worden Wim en Yvon direct ingeleid in de wereld van het vrijwilligerswerk. Terwijl Nederlandse vakantiegangers vanaf een terrasje toekijken hoe landgenoten als vrijwilligers overgestoken vluchtelingen uit de boot opvangen, krijgen Wim en Yvon instructies voor eerste hulp bij aankomst. Ondertussen zien Wim en Yvon ook Johnny de Mol onder de vrijwilligers actief. Eén van de Nederlandse toeristen roept naar hem vanaf het terras: hé Johnny, heb je nu eindelijk voor ons tijd om op de foto te gaan?” Tsja, denkt Yvon. Iedereen zo zijn prioriteit. En sindsdien, tot op de dag van vandaag, zijn Wim en Yvon niet meer weg te denken van Lesbos. Ze hebben hun hart verpand aan de ellende en de uitdagingen van de westerse beschaving aldaar. Ze doen wat zo vele vrienden van Wim en Yvon die in de commerciële sector werken zo graag zouden willen: het verschil maken in levens van andere mensen! Wim en Yvon hebben hun banen in Nederland opgegeven. Ze wonen nu in een schattig huisje midden op het eiland – ver van alle drukte in de totale verlatenheid. Een eiland met 60.000 inwoners waar je niet zou kunnen bevroeden dat er 600.000 mensen via dit eiland naar Europa doorreizen. Wim en Yvon houden nog wel contact met het thuisfront en reizen nog zeker één keer per maand naar Nederland. Zo gepiept. Het vrijwilligerswerk van Wim en Yvon veranderde door de tijd heen op Lesbos al naar gelang de behoefte. Van eerste hulp bij aankomst met dekens en kleren, tot vervoer van de mensen naar de eerste registratiekampen, van de registratie zelf tot het verzorgen van ontbijt of het verplaatsten van maaltijden van een plek van overschot naar een plek van tekort op het eiland. Op een gegeven moment heeft Wim contact gelegd met Nederlandse festivalorganisatoren. Zij hebben op ongelooflijke wijze geholpen met de traficing en routing van al die duizenden vluchtelingen op de drukste momenten: dranghekken, registratiesystemen, polsbandjes, eco toiletten. Wim wist meteen vanwege zijn werk hoe hij de boel moest opbouwen en desnoods afbreken. Ditmaal deed Wim alleen niet het

zware fysieke werk. Hij begeleidde en coachte de vele mannelijke vluchtelingen die zich als vrijwilligers hadden opgeworpen. Yvon onderhield in de morgen contact met mensen in de thuissituatie zoals ze destijds met Jalal had gehad vlak voor zijn vertrek uit Syrië. In de middag verzorgde zij vermaakprogramma's voor jongeren. Tijdens een lekkere Ouzo en wat Taziki in het zonnetje voor hun soort van Hans en Grietje huisje midden op het eiland- hadden Wim en Yvon het laatst nog over Jalal gehad. Hoe zou het nu met hem zijn? Hij zou contact opnemen vanuit internetcafés. Dat was niet gebeurd. Had toch nu al wel gebeurd moeten zijn?, vraagt Yvon met een angst in haar stem aan Wim. Yvonne is op Jalal betrokken geraakt als ware het vrienden. Een vluchteling als soortnaam wordt een mens met een roepnaam en een levensverhaal als je ze immers leert kennen. Zou hij dood zijn? Of zijn vrouw of zoontje?, vervolgt ze? Yvon doet datzelfde skypewerk nog steeds en spreekt honderden mensen maar aan Jalal blijft ze met regelmaat terugdenken. Wim kan ook wel een ouzo gebruiken. Vandaag was zijn eerste instructiedag als schipper op een rescueboot. Zijn nautische hobby kwam goed van pas. Op zijn eerste dag heeft Wim nog verfijnder gehoord dan hij al wist hoe het er aan de overkant in Turkije aan toegaat. Wim is geschrokken van de horrorverhalen over de mensensmokkelaars. Voor hun huisje deelt Wim met Yvon wat vluchtelingen precies meemaken in Turkije vóórdat ze aan boord gaan. Tegelijkertijd dat Wim zijn eerst instructieles als schipper had en de verhalen uit eerste hand vernam van andere bootvrijwilligers, op dat zelfde moment heeft Jalal, aan de overkant in Turkije zojuist betaald aan een mensensmokkelaar voor de overtocht van hem en zijn Abigail en Ali. Het totaalpakket voor twee volwassenen en één kind bedroeg maar liefst 4500 EUR. Maar, zo luidde het verkooppraatje, dat was voor een bootreis met slechts 10 personen met riante zitplaatsen, professionele begeleiding inbegrepen en inclusief een spiksplinternieuw zwemvest en bij aankomst in Griekenland een warme maaltijd en volledig nieuwe kleren. De eerste tegenvaller was dat de boot twee weken later vertrok dan beloofd. Jalal en Abigail werden namelijk eerst twee weken min of meer gedwongen te werk gesteld in een oude fabriek in een Turks kustplaatsje om zelf zwemvesten te maken. Daar waar Jalal neppiepschuim moest knippen dat als het ware in een provisorisch oranje bodywarmer werd gepropt, moest Abigail met zwarte filtstift de Japanse triple A merknaam voor watergear Yamaha op de oranje nepdingen schrijven. Om haar heen op haar afdeling zag Abigail dat iedereen allerlei varianten op Yamaha opschreef, maar bijna niemand nam het Japanse merknaam goed over.

Na twee weken zweten met zoon Ali in de hoek van de fabriek was het zover: de oversteek. Klaar voor vertrek. De boot bleek echter piepklein en niet 10 maar 25 passagiers te gaan vervoeren. Jalal zag hoe iemand het zwakke motortje van de boot afgemeten vulde met benzine. Hij vroeg zich direct af of zo'n hoeveelheid wel voldoende zou zijn. Maar vlak voor vertrek gebeurde nog het ondenkbare: een vriend van de smokkelaar wrong zich met een pistool de boot op en richtten het één voor één op de passagiers. Zij werden gedwongen hun laatste bezit af te geven. Toen de pistool op Jalal werd gericht, knapte er iets bij hem: "if you want the last piece of possession of our family then shoot me in the head: do it, schreeuwde Jalal, do it! En wees met zijn wijsvinger naar zijn slaap. Abigail werd hysterisch en klampte zich aan Jalal vast: in het Syrisch smeekte ze hem om alsjeblieft aan hen al hun bezittingen behalve de foto's af te geven. Daar ging het laatste geld uit de sok.

De wind was zuid, afluandig vanaf de Turkse kust gezien. De smokkelaar wijst één iemand aan die de schipper is. Met een stoomcursus van 15 minuten wordt hij klaargemaakt voor de overtocht. Het is ondertussen na middernacht en het maanlicht schittert bedrieglijk vriendelijk in de zee die voor hen is. De smokkelaar vaart het bootje uit de branding weg en springt vervolgens zelf overboord, terug naar de Turkse kust. Hij wil immers nog heel veel vluchtelingen 'helpen', zo zegt hij. Na een uur varen is de kust van Turkije nog slechts een silhouet, en krijgen de golven steeds meer hoogte. De onervaren schipper is zijn oriëntatie kwijtgeraakt. Er wordt heftig gediscussieerd over de nieuwe koers. Voor hun gevoel gaat de boot nauwelijks vooruit. De zee is zwart, voortdurend in beweging en op deze plaats meer dan honderd meter diep. Het water in de boot stijgt, tassen worden nat, de ouderen en de kinderen die midden in de boot zitten rillen van de kou. De lange dubieuze rubberboot lukt het niet om recht te varen. Als een soort slang zigzaggen ze op de golven. Achter de bergen van het eiland begint het te lichten. Er komt weer enig zelfvertrouwen in de boot. In de verte horen ze het grommen van een dieselmotor die zich in snel tempo hun richting op verplaatst. Een forse oranje boot komt recht op hen af varen. Drie mannen in gele pakken staan op deze boot: één vertaler, één duiker en één schipper. Aan de achterkant van de boot staan drie vlaggen die strak staan van de wind: een Griekse, een Nederlandse en een witte vlag met gekleurde handjes erop. De oranje rescueboot komt naast hen varen. Je ziet ze denken: wat hebben deze mensen met ons voor? Angst is af te lezen op hun gezichten. De drie mannen maken zoals geïnstrueerd een V-teken, lachen vriendelijk en spreken ze in hun eigen

Arabische en Engelse taal aan of alles wel is. Er wordt hen verteld dat ze in Europa zijn en veilig zijn. Er ontstaat een vreugdevolle ontlading op de vluchtelingenboot die nog altijd vaart naast de rescueboot. Het is de rescueboot van Wim. Want na twee weken instructies en een aantal proefvaarten, wachtte voor hem vannacht het debuut. En terwijl Wim zijn handen nog in het V-teken heeft, vinden zijn ogen te midden van een overvolle boot de ogen van een man die zijn handen houdt om zijn vrouw en kind. Het zijn de ogen van Jalal! Wim herkent nu ook Abigail en Ali. Hij herkent hen van de geprinte A4 foto die Yvon heeft aan de muur boven haar laptop. Prompt vergeet Wim zoals geleerd de vluchtelingen in de boot te tellen, en duidelijk de richting aan te geven die ze moeten varen. Op het strand staan mensen in witte hesjes, met dezelfde gekleurde handjes als op de vlag van de reddingsboot. Ze krijgen bij onderkoeling *emergency blankets* en de eerste medische check. Nadat Wim aan Jalal heeft uitgelegd dat hij bij Yvon hoort, omhelzen ze elkaar intens. Wim en Jalal nodigen ook Abigail en Ali uit voor de omhelzing. Zo staan ze daar met z'n vieren. Vervolgens nemen ze een *selfie* die Wim naar Yvon doorstuurt. Ondertussen komen de busjes aanrijden en binnen een half uur zitten ze in een tentenkamp aan de Noordkust van Lesbos. Eindelijk is er schoon sanitair en een douche. Even rust. Europa is bereikt, op naar de volgende bestemming. Hoe lang zal het duren voordat deze mensen een leven kunnen opbouwen? Nadat ze aan gekomen zijn en de basis behoeftes zijn bevredigd wordt er altijd gevraagd: waar heeft u nu vervolgens behoefte aan? Meestal zeggen ze allemaal: even slapen, uitrusten. Jalal antwoordt deze keer echter: aan een verhaal. De groepsleider maant om stilte om het woord nadrukkelijk aan Jalal te geven. In goed verstaanbaar engels zegt Jalal: hoewel wij moslim zijn en leven met een ander verhaal, willen wij graag het verhaal leren kennen waarmee jullie hier hoofdzakelijk in dit continent leven. Een vrijwilliger uit het kamp antwoordt direct: wij hebben geen verhaal! Wij zijn in dit continent ons verhaal vergeten, kwijtgeraakt! Maar Wim reageert door te zeggen: maar dat kan geregeld worden! Inmiddels arriveert Yvon op het kamp die door Wim was verteld waar Jalal met zijn familie precies naar toe was gebracht. Zoals gevraagd door Wim heeft zij hun Engelse huisbijbeltje uit hun Hans en Grietje huisje snel meegegrist die ze cadeau hadden gekregen van de Protestantse kerk in Hoofddorp die hen hadden geholpen met een inzamelingsactie. Na een app met een korte uitleg van Wim waarom dat bijbeltje mee moest, heeft Yvon onderweg in de auto er over zitten nadenken. Volgens haar komen in de Koran ook een Abraham, Isaak, Jakob, Jozef en Jezus voor. Zelfde namen, maar

weet alleen niet of die verhalen ook hetzelfde zijn?, vraagt ze zich bij zichzelf af. Aangekomen heeft Wim inmiddels in de buitenlucht tussen tentharingen en scheerlijnen een soort van sacrale ruimte gecreëerd. Vrouwen en kinderen zitten op bankjes. De mannen gehurkt op de grond. Van dozen heeft Wim een kathedr gemaakt. Als Yvon arriveert heeft ze inmiddels van Wim begrepen dat haast geboden is want iedereen wil daarna slapen. Wim begeleidt zijn Yvon naar het kathedr. Jalal snelt toch even naar voren. Yvon en Jalal omhelzen elkaar innig. Yvon gaat staan achter het kathedr slaat haar Engelse bijbeltje open, geeft dan ook nog Abigail en Ali een handkus die halverwege in het midden zitten en ze begint te lezen uit Genesis uit het verhaal van Jozef dat nu voor u allen is mee te lezen in het programmaboekje.

Genesis 37

2) Dit zijn de verwekkingen van **Jakob**...

Jozef, zeventien jaar oud

was bij zijn broeders het kleinvee aan het weiden. (..)

En hij bracht de kwade praat van hen aan zijn vader over.

3) **Israël** had **Jozef** lief boven al zijn zonen

want een zoon van de **ouderdom** was hij voor hem;

en hij maakte voor hem een bonte **lijfrok**. (..)

6) **Jozef** zei tot zijn broeders:

Hoort toch deze **droom** die ik heb **gedroomd**:

7) Zie, wij zijn schoven aan het binden midden op het veld

en zie, daar staat mijn **schoof** op, en blijft staan,

en zie, jullie schoven komen rondom

en **buigen** zich voor mijn **schoof neer**.

8) Zijn broeders zeiden tot hem:

Wil jij **koning** zijn, **koning** over ons? (..)

En zij haatten hem nog weer meer

om zijn **dromen** en om zijn woorden.

9) En hij **droomde** nog een **droom**, een andere

en vertelde die aan zijn broeders. Hij zei:

Zie, ik heb nog een droom gedroomd:

en zie, de **zon** en de **maan** en

de **elf sterren buigen** zich voor mij **neer**.

10) Toen hij het vertelde aan zijn vader en aan zijn broeders

bestrafte zijn vader hem en zei tot hem:

Wat is dat voor **droom** die jij hebt gedroomd?

- Moeten wij komen, ik, je moeder en je broeders
komen om ons voor jou **neer te buigen** ter aarde?
- 11) Zij benijdden hem, zijn broeders
maar zijn vader **bewaarde dit woord.** (..)
- 13) En **Israël** zei tot **Jozef**:
Zijn jouw broeders niet in Sichem aan het weiden?
Vooruit, ik wil jou tot hen zenden.
Hij zei tot hem:
Hier ben ik!
- 14) En hij zei tot hem:
Ga!
En zie naar de **vrede van de broeders.** (..)
- 18) En de broeders zagen **Jozef** van verre
en voordat hij hun naderbij kwam,
bekonkelden zij over hem dat ze hem zouden **doden.**
- 19) En ze zeiden, **de mens tot zijn broeder**:
Zie daar komt die **meesterdromer** aan!
- 20) Nu, vooruit, laten wij hem **ombrengen**
en hem werpen in een van deze **putten.**
Dan zeggen we: een boosaardig dier
heeft hem verslonden! Dan zullen we eens zien
wat het met zijn dromen wordt! (..)
- 25) Toen de broeders hun ogen opsloegen, zagen ze:
Daar kwam een karavaan van Ismaëlieten aan, uit Gilead.
Hun kamelen droegen cistushars, balsem en harsschors.
Ze gingen voort om **af te dalen** naar **Egypte.**
- 26) Toen zei Juda tegen zijn broeders:
Wat voor gewin levert het op, dat we onze **broeder**
ombrengen en zijn bloed onzichtbaar houden?
- 27) Vooruit, laten we hem aan die Ismaëlieten verkopen. (..)
Zijn broeders hoorden er naar.
- 28) Nu gingen Midianitische mannen voorbij, opkopers.
Die trokken en haalden **Jozef omhoog uit de put**
en verkochten **Jozef** aan de Ismaëlieten
voor **twintig stuk zilver**
en dezen lieten **Jozef afdalen** naar **Egypte.** (..)
- 31) De broeders namen **Jozefs lijfrok.**
ze slachtten een geitenbok
en doopten de **lijfrok** in het **bloed.**
- 32) Ze zonden iemand met de bonte **lijfrok** weg

zodat die bij hun vader kwam;
ze lieten zeggen:

Dit hebben wij gevonden, wil toch **herkennen**
of dit de **lijfrok** van je zoon is of niet.

33) Hij **herkende** hem en zei:

De **lijfrok** is van mijn zoon!

Een boosaardig beest heeft hem verslonden!

Uiteengereten, uiteengereten is **Jozef**!

34) **Jakob** scheurde zijn gewaad,
legde een zak om zijn lendenen
en rouwde om zijn zoon, vele dagen. (..)

41

53) De **zeven** jaren van **overvloed**

die er waren in het land **Egypte** liepen ten einde

54) en de **zeven** jaren van **honger** begonnen er aan te komen (..)

Er was **honger** in alle landen

maar in heel het land **Egypte** was **brood**. (..)

55) Het volk schreeuwde tot Farao om **brood**

maar Farao zei tot heel **Egypte**:

Ga naar Jozef!

Wat hij jullie zegt, doe dat!

56) (..) **Jozef** opende alle opslagruimten

en hield graanverkoop voor **Egypte**.

Want de **honger** werd sterker in het land **Egypte**.

57) Van heel de aarde kwam men naar **Egypte**

om **graan** te kopen bij **Jozef**

want de **honger** was sterk over heel de aarde. (..)

42

1 **Jakob** zag dat er graan was in **Egypte**

en **Jakob** zei tegen zijn zonen:

Wat zitten jullie elkaar aan te kijken?

2 Hij zei:

In **Egypte** is **graan**, heb ik gehoord.

Daal daarheen **af**

en koop **graan** voor ons

opdat wij in **leven** blijven en niet **sterven**. (..)

6 **Jozef** nu was de machthebber over het land

- De broeders van **Jozef** kwamen en **bogen** zich voor hem **neer** met het **aangezicht** ter aarde.
- 7 **Jozef** zag zijn broeders en **herkende** hen (..)
Hij zei tegen hen:
    Waar komen jullie vandaan?
Ze zeiden: uit het land **Kanaän**, om eten te kopen.
- 8 **Jozef herkende** zijn broeders
maar zij **herkenden** hem niet.
- 9 En **Jozef herinnerde** zich de **dromen**
die hij over hen had **gedroomd**. (..)
- 10 Zij zeiden tegen hem: (..)
- 13 Met z'n **twaalven** zijn uw knechten,
broeders zijn wij, zonen van één man
in het land Kanaän (..)
- 17 Hij liet ze samen in bewaring nemen, **drie** dagen lang.
- 18 Jozef zei tegen hen ten **derde** dagen:
Dit moeten jullie doen om in **leven** te blijven (..)
- 19 Laat één van jullie broeders gevangen blijven
in het huis waar jullie in bewaring waren.
Maar jullie, **ga!**
Breng **graan** voor de **honger** van jullie huishoudens. (..)
- 43
- 2 En het gebeurde,
toen zij het **graan**, dat ze uit **Egypte** hadden meegebracht
helemaal hadden opgegeten dat hun vader tot hen zei:
Keer terug, en koop een beetje **graan** voor ons!
- 45
- 1 Toen kon **Jozef** zich niet meer bedwingen en hij riep:
Naar buiten met iedereen rondom mij!
Niemand stond meer bij hem,
toen **Jozef** zich aan zijn broeders bekend maakte.
- 2 Hij begon luidkeels te wenen.
De Egyptenaren hoorden het.
Het huis van Farao hoorde het.
- 3 **Jozef** zei tot zijn broeders:
Ik ben **Jozef!**
Leeft mijn vader nog?
Maar zijn broeders waren niet in staat hem te antwoorden

- ze stonden verbijsterd voor zijn **aangezicht**.
- 4 **Jozef** zei tegen zijn broeders:
Treed toch nader tot mij!
En zij traden naderbij.
Hij zei:
Ik ben **Jozef**, jullie broeder,
die jullie verkocht hebben naar **Egypte**.
- 5 Maar nu, weest niet bekommerd
laat het niet verschrikkelijk zijn in jullie ogen
dat jullie mij hierheen verkocht hebben
want tot behoud van **leven**
heeft **JHWH** mij voor jullie uit gezonden. (..)
- 13 Meld mijn vader hoezeer ik van gewicht ben in **Egypte**
en alles wat je hebt gezien.
Haast je en laat mijn vader hierheen **af dalen**. (..)
- 15 Hij kuste al zijn broeders en weende bij hen.
Daarna spraken zijn broeders met hem in vrede. (..)
- 25 Ze **gingen op** uit **Egypte**
en kwamen in het land **Kanaän** bij **Jakob** hun vader.
- 26 Ze meldden hem:
Jozef leeft!

-----INTERMEZZO-----

Pasen 2017. En dan hebben we het over Jozef? Nu begrijp ik dat in dit tijdperk van bijbels analfabetisme mensen al snel onzeker kunnen worden. 'Ik dacht dat het iets met ene Jezus te maken had, maar het zal wel aan mij liggen.' Het blijft natuurlijk een hele opgave om pinksteren, kerst, hemelvaart en pasen uit elkaar te houden. Het voornaamste wat ons te binnen schiet bij deze feestdagen is immers: hé vrije dag, chill! Nu maakte mij iemand in aanloop naar dit Verhaal van Pasen middels een screenshot deelgenoot van een uitwisseling in de familieapp. De vraag die voorlag: wie gaat er mee naar het Verhaal van Pasen? Hoewel het inmiddels vaker gebeurt dat de jonge generatie hun ouders hier mee naar toenemen, in plaats van andersom, is het in dit geval de vader die vraagt: wie gaat er mee? Leuk!, antwoordt de 24 jarige dochter? Dan komt de 21 jarige zoon: bedankt voor het vragen, maar denk dat het niks voor mij is [smiley]. De vader weer: Volgens mij vind je dit wel leuk! Probeer maar een keer [duimpje]. Zoonlief daarop: nah, ik snap t nooit zo goed: op het ene moment sterft Jezus en gaat ie naar de hemel op het andere moment verstoppt een haas eieren. Ik denk dat daar een essentieel gat van informatie voor mij zit. Waarop de 26 jarige dochter op de familieapp reageert: kan je dat gat mooi opvullen met het Paasverhaal, toch? ;) Antwoord van de zoon: ok, scherp. En zo, kwamen ze hier vanavond. Tycho, goed opletten dus. Ik overheer je straks aan de bar in De Nieuwe Poort.

We zitten in deze week in de stille week. Zo heet de week in aanloop naar Pasen. Met Pasen is het feest: dan schalt de trompet en zoeken we paaseieren. Het feest van het nieuwe begin. Pasen begint eigenlijk met carnaval. Carnaval? Ja, carnaval luidt een periode in van 40 dagen vasten tot aan Pasen. Op de laatste woensdag van Carnaval, aswoensdag, halen we in de katholieke traditie een askruisje dat het begin van de 40 dagen voorbereiding op Pasen inluidt. Meestal heeft men geen idee als we idioot verkleed in de trein afdalen naar het zuiden. Jongeren denken: hé lachen, verkleedfeestje op locatie. Dat carnaval nog één keer gek doen is voordat een periode van reflectie en bezinning aanbreekt, weet niemand meer. We leven immers allemaal in de veronderstelling dat het 365 dagen per jaar carnaval is. De stille week vangt aan met Palmzondag. De intocht van Jezus in Jeruzalem. Hij komt binnenrijden op een ezel. Wat een lachertje. De koning op een ezel. Morgen is het witte donderdag. Dat is de avond van het laatste avondmaal. Jezus zit met 12 discipelen om de tafel. Let op dat getal 12. Daar is iets mee. Net als met het getal 40. We komen daar op terug. Op vrijdag is het goede vrijdag: dat is de dag van de kruisiging. Opmerkelijk

dat deze dag niet zwarte vrijdag of slechte vrijdag heet maar Goede Vrijdag! Ik kom daar op terug. Na de kruisiging is het op de derde dag dat Jezus op staat uit de doden. Met dat getal is drie is ook weer iets. De dag die tussen kruisiging en opstanding zit heet stille zaterdag.

Samengevat gaat het met Pasen over: opstanding uit de doden. Pasen is niet dat we ieder jaar een dergelijke gebeurtenis uit de geschiedenis zouden gedenken, maar Pasen is het feest van het nieuwe begin.

Opstanding uit de doden symboliseert: een nieuwe wending. Snakt u daar in uw persoonlijke leven of als u soms om u heen kijkt in de wereld ook niet naar? Een radicale vernieuwing. De doden betekent niet alleen letterlijk een biologische dood, maar ook figuurlijk op een doodlopend spoor of op een doodlopende weg zitten. Dat kan in je werk: je doet gewoon iets waar je niet gelukkig van wordt, dat kan in je relatie: het vuur van hart tot hart ontsteekt niet meer, of in vriendschap of binnen de familie: je bent verwickeld in een ingewikkelde ruzie, of als samenleving: we weten niet hoe we mensen met een migratieachtergrond die hier nu toch zijn, goed laten integreren. We zitten bij wijze van spreken in de politiek enkel te hakken takken, maar zijn verlamd om in actie komen. Over al deze micro- en macrozaken gaat de bijbel. Bijbelverhalen zijn geen luxueuze symbolische verhaaltjes, maar gaan fundamenteel existentieel over ons leven en samenleven. Opstanding uit de doden gaat dus over het vinden van een nieuw begin, gaat dus over het maken van een nieuwe start nadat de boel is vastgelopen en verlamd is. Als een bijbelverhaal gaat over een man die verlamd is en tegen hem wordt gezegd: sta op en wandel! Bevrijding van een doodlopend spoor. Dat is dus een paasmotief: opstanding uit de doden. Veel of misschien wel alle bijbelverhalen gaan daarover: David versla toch Goliath! Anders gaan we naar de Filistijnen! Of op de bruiloft, please water, wordt toch wijn! Of tegen het onstuimige water zeggen: zwijg en wees stil en er dan overheen lopen! Of Jona in de wallevis: vanuit de buik uitgespuwd worden op het droge land. Of zoals Jozef vanavond: in de put zitten en er uit opstaan als een koning. Goed, weet u ook meteen waar de Nederlandse uitdrukking 'in de put zitten' vandaan komt'.

Twee thema's staan vanavond in ons verhaal centraal. Het eerste is die van de broederschap. Broederschap is de laatste van de drie grote waarden van dit continent Europa. Vrijheid, gelijkheid en... Over die eerste twee hebben we het met grote regelmaat, maar wie heeft het nog over broederschap? De schrijvers van het bijbelboek Genesis! Ons verhaal van vanavond dus! Kijkt u maar! In vers 14 zegt vader Jakob tegen Jozef: zie naar de vrede van uw broeders. Door dit zo uit te

drukken onthullen de auteurs het thema van de broederschap: sjalom in broederschap. Die aanwijzing geven de schrijvers helemaal ietsje verderop in vers 19: en ze zeiden, de mens tot zijn broeder. Deze aanduiding van de mens in relatie tot zijn broeder vinden we ook bij de bijbelverhalen van Kain en Abel, Jakob en Esau en in diezelfde lijn bij de broeders Karamazov van Dostojevski. Bij Kain en Abel loopt het uit op broedermoord. Hier dreigt dat ook: zij bekonkelden over hem dat ze hem zouden doden. Je zag het al vanaf het eerste vers: Jozef bracht de kwade praat van de broeders over. Ze kunnen niet in vrede spreken. Het is haat en nijd. Nee, net als vandaag de dag is het niet goed gesteld met de vrede van de broederschap. In Europa is Brexit een feit, en Frexit dreigt. En ook in eigen land zijn we sterk verdeeld en versplinterd. Maar wie gaat er wat doen aan het herstel van de broederschap? Een nieuw begin voor vrede! Wie staat er op uit de doden? Welke koning staat er op? Want dat is het tweede thema van vanavond: koningschap. Jozef wordt door zijn vader in een bonte lijfrok gehesen. Nota bene Jozef, want u moet weten dat hij een ondergeschikte positie heeft, bij zijn broers, laat geboren uit de aanvankelijk onvruchtbare Rachel. Een koninklijk gewaad. Hij maakt Jozef daarmee letterlijk tot een hoogwaardigheidsbekleder. Weet u ook weer meteen waar dat woord vandaan komt. Geen wonder dat hij zichzelf een koning droomt. Maar toch, hij wordt geen koning uit eigengeilerij, maar om uiteindelijk in de hongersnood, in tijden van de doden, het verschil te maken.

Als het om een koning gaat in de bijbel gaat het niet zozeer om Willem Alexander maar om de eersteling, de gezegende. Daarmee komen de schrijvers ons eigenlijk allemaal heel nabij. Wij zijn allemaal een gezegende. Dat thema van koningschap is niet ver weg van u en mij. Wij allemaal hebben een talent. En velen zoeken er kort of heel lang naar: wat is mijn talent? Maar als je die hebt gevonden, of voor een deel hebt gevonden is de grote vraag: hou je die talent voor jezelf? Je bent als gezegende met je talent toch wel tot zegen voor anderen? Wat voor een koning ben jij? Hoe sta jij op om bij te dragen aan vrede en broederschap?

Jozef is in ieder geval een fantastische personage in de bijbel! De Jozefverhalen behoren misschien wel tot de mooiste verhalen die de wereldliteratuur ons hebben gebracht. In ieder geval behoren ze tot de 'Andre Rieu highlights' van de bijbel. Er zitten zo vele lagen binnen de vertellingen van Jozef waarvan ik u dus nu slechts een selectie laat zien.

Alle namen in de bijbel hebben een betekenis. In de betekenis van de roepnaam ligt ook een bedoeling van de schrijver met de personage

besloten. Voor wie nog geforceerd een link zoekt naar Jezus zou kunnen zeggen: is dat niet de vader Jezus, de man van Maria: Jozef de timmerman. Dan zeg ik: zeker waar. De schrijvers hebben een zelfde Jozef opgevoerd. De naam Jozef betekent namelijk letterlijk in de grondtaal toevoegsel/toevoeging. In het verhaal van de maagd Maria hoef je niet echt uit te leggen waarom Jozef enkel een toevoegsel is. Met zijn potentie heeft hij weinig toe te voegen..

Maar waarom is Jozef dan in dit verhaal van Genesis een toevoeging? Genesis is het eerste bijbelboek. Bijbel betekent bibliotheek: verzameling boeken. De eerste vijf boeken vormen samen Tora. De eerste letter T van Tenach. In deze vijf boeken, of in het Latijn, Pentateuch, gaat het om: bevrijding van het volk Israël uit Egypteland. Israël moet je niet letterlijk nemen als het land gesticht in 1947 en bestuurt door Netanyahu. Nee, Israël is in de bijbel in de eerste plaats een persoon: Jakob. De scherpe lezer was dat misschien al opgevallen. Ons verhaal begint met: Dit zijn de verwekkingen van Jakob... En nog geen vers later heet die Jakob al Israël: Israël had Jozef lief boven al zijn zonen. Hoe komt het dat die Jakob en Israël dan dezelfde figuren zijn? Voordat Jakob wordt geboren zit hij als een tweeling in de buik van moeder Rebekka. Samen met broeder Esau... Maar Jakob is hij die de hiel licht. En deze Jakob krijgt *twaalf* zonen.. Zie 42:12.

Net als Israël moet je ook Egypte niet te letterlijk nemen als het land diepzeeduiken en zonnen in Sharm Al Sheikh met Corendon of Kras, maar Egypte betekent letterlijk in de grondtaal: land van de dood, land van de ellende, land van het systeem, land van de slavernij. De reis in deze vijfboeken gaat van Egypteland naar Beloofd land. Dat gaat echter niet in ene. Daar tussen zitten 40 jaren woestijn. Hoort u de gelijkenis met de 40 dagen op weg naar Pasen? Precies: het verhaal van bevrijding uit doodsland Egypte is óók een paasverhaal: opstanding uit de doden! Interessant detail is dat als ze na de 10 plagen door de splijtende Rietzee zijn gegaan en 40 jaren in de woestijn verkeren niet aankomen in het beloofde land! Althans binnen de Tora. Dat dus zoiets wil zeggen als, je bent nooit arrivée, bestemming bereikt!: beloofd land!, nee je bent voortdurend onderweg, worstelende en zoekende in de woestijn.

We zitten in Nederland in de woestijn, 40 jaren. Veertig staat voor een leven of een generatie lang. In deze veertig dagen tijd van de samenleving zal het gaan om het slaan van bruggen. Niet voor niets ging het tijdens de verkiezingen vorige maand over saamhorigheid van alle Nederlanders, of de inzet van: ik wil premier zijn voor alle Nederlanders.

Voor vrede en broeder- en zusterschap moeten wij als koningen opstaan om bruggen te slaan. Bruggen tussen hoog en laagopleiden, tussen rijk en arm, tussen jong en oud. Tussen stad en landelijk gebied, tussen Den Haag en de samenleving. Tussen mensen die in iedere verandering een uitdaging zien, en tussen mensen die vooral bezorg naar veranderingen kijken. Tussen mensen die op een doodlopend spoor zitten en tussen mensen die hoopvol opstaan uit de doden.

-----INTERMEZZO-----

Met de kerst zat Johnny de Mol hier in het publiek. Nadien bleef hij zoals velen na praten en hangen aan de bar in De Nieuwe Poort. Hij vertelde mij van zijn gecancelde week vakantie op Ibiza met vrienden. Ze hadden daarvoor een vrijwilligersweek Lesbos in de plaats gesteld. Zij verbaasden zich erover dat ze als individuen echt het verschil aan het maken waren. Hoe konden van origine feestende dertigers ten opzichte van de grote instituten als UNCHR het verschil maken? Ze waren verlegen om terug te gaan naar Nederland na een week. Ze waren daar immers harder nodig dan in Nederland. Eén van de drie bleef na een korte terugkeer er uiteindelijk full time achter. De anderen helpen van afstand en reizen er met regelmaat nog naar toe. De stichting Movement on the ground is het uiteindelijke resultaat. Er is contact gelegd met festivalorganisatoren alle kennis en middelen die van pas komen bij de begeleiding van massa's mensen hebben gedeeld. Aan de bar van De Nieuwe Poort nodigde Johnny mij uit voor een bezoek aan Lesbos. Twee geleden week voegde hij daad bij het woord. Enkele dagen was ik daar om ontbijt te verzorgen en dingen met mijn eigen ogen waar te nemen. Het meest indrukwekkend was misschien wel de toewijding van onze landgenoten daar. In het bijzonder Nederlanders. Zo vele jongeren en ouderen die daar actief zijn. Ik zou zeggen: als koningen in Egypte. Zij zijn opgestaan uit de doden. Er is een plek op het eiland waar al die zwemvesten zijn verzameld, volwassen – en kindervestjes: of van de mensen die overstaken of van de duizenden mensen die verdronken en waarvan de zwemvest aanspoelde. Een verzameling die deed denken aan een massagraf. Het dodenrijk Egypte naar bijbelse zin.

Mensen die als Jozef afdalen naar Egypte. Vrijwilligers.
Hel is dichterbij dan je denkt. Vakantievluchtje met Transavia.

Jozef is de gezegende, is de koning, de grootwordende gezegende: De droom: schoven, oogst en dus brood en leven. Vanwege graan ten leven zullen de broeders ooit zo voor Jozef buigen, en dan weten ze nog dat hij Jozef is.. Tweede droom: zon, maan sterren, goddelijke lotsbepalers. Maar eerst: Jozef daalt af in de put. Jozef daalt

af in Egypte. Jozef daalt af in de gevangenis. Maar waarom is Jozef dan een toevoeging? Dit verhaal van bevrijding van het volk Israël uit het doodsland Egypte begint niet in Genesis boek 1, maar in boek 2: Exodus: de exodus, de uittocht uit Egypte. Boek 1 Genesis vertelt over aartsvaders Abraham, Isaak én Jakob wiens naam dan veranderd in Israël. Maar de auteurs zitten op het moment van schrijven met een vertelgat tussen de totstandkoming van het volk Israël en hoe dat volk in doodsland Egypte terecht kwam. Daarop hebben de schrijvers de figuur Jozef: toevoegsel, toegevoegd. Jozef is de toevoeging tussen de aartsvaderperiode en de exodus uit Egypte. Hoe kwam Jakob en zijn twaalf zonen nu in Egypte terecht? Nou ja, de schrijvers zetten de stof naar hun hand: Jozef werd vanuit de put naar Egypte verkocht. En in het doodsland Egypte blijkt de doodverklaarde Jozef niet dood te zijn, maar hij leeft! Hij maakt van Egypte een beloofd land! Want Egypteland kan zo maar beloofd land worden net zoals beloofd land zomaar Egypteland kan worden.

Het moordplan wordt tijdens zijn nadering gesmeed. De plausibele reden voor zijn dood, een verscheurend dier, hebben ze ook al. Laten verhongeren...maar juist de broeders zullen het zijn die hongerend bij Jozef moeten komen om graan.

Harsen: wondbehandeling en inbalseming: gebruikt voor doden: land van de dood. Verkocht als slaaf.....ja slaven zijn een gewild handelsartikel in het slavenhuis, in het land van slavernij. Midianitische scharrelaars genaderd bij de put..Twintig zilverlingen... de prijs voor een jong slaafje.

Bonte lijfrok is de pièce de resistance. Herken toch of dit de lijfrok is je van je zoon of niet? Van je liefje... Herken je hem niet alleen maar erken je hem nog steeds als de eersteling? Van erkenning van Jozef kan geen sprake meer zijn.

De vader krijgt het kledingstuk, waarmee hij Jozef tot koningsdromen inspireerde, terug zonder Jozef. Koninklijke aspiraties kan Jozef voorlopig vergeten..

Dromen die hij had gedroomd worden waar. Droomt er nog iemand? Staat er nog iemand op als een koning uit de doden? Een koning geeft de geschiedenis een wending. Een nieuw begin. I have a dream.

-----INTERMEZZO-----

Hoe liep het af met onze Jalal, Abigail, Ali, Wim en Yvon? Jalal trok met z'n kleine gezinnetje met de boot van Lesbos naar Athene. Vanaf Athene nam hij de vluchtelingenjargon geheten Balkan Route als vervolg op de Oost Mediterrane route. Zij gingen lopes van Griekenland naar Macedonië, van Macedonië naar Servië, van Servië naar Hongarije. Door allemaal landen waar rechts conservatief tot extreem rechts het voor het zeggen hebben. Jalal weet niet wat hij erger vond: de vernedering in de fabrieken van Turkije en haar mensensmokkelaars of de bespottung aan de grenzen van Hongarije. Jalal werd al bekend in Nederland nadat beelden opdoken dat hij was geschopt en getackeld door een Hongaarse camerajournaliste. Zij filmde een groep vluchtelingen die wegrende voor agenten. Nadat ze bijna omver werd gelopen trapte zij richting twee kinderen, terwijl ze een filmcamera in haar handen heeft. Op andere beelden is te zien dat ze een man met een kind in zijn armen tackelt, die aan een agent probeert te ontsnappen. Het is Jalal met zijn Ali. Dan volgt de weg van Hongarije naar Duitsland omdat hij een stem hoorde die zei: wir schaffen das. Maar de weerstand was toch groot in Duitsland en dus reisden ze door naar Ter Apel. Na de inburgeringscursus en wat vragen als waar wonen de meeste bloembollentelers in Nederland en 'hoe lang wordt een vrouw na de bevalling weer ongesteld', alsof dat ergens anders anders is, goed beantwoord te hebben, kwam hij terecht in....de keuken van De Nieuwe Poort. Hij bereidt zo dadelijk uw snack in de bar van De Nieuwe Poort.

Volgt u ons daarom zo dadelijk naar De Nieuwe Poort. Iedereen is welkom. Het station slijt als een zee naar het beloofde land. Bij de uitgang volgt een collecte voor al het goede werk van De Nieuwe Poort. Misschien willen we als team eens een week naar Lesbos.

Voor ons hier allemaal geldt nu: je weet waar talenten zitten. Of waar een deel van je talenten zitten. Houdt je talenten niet voor jezelf. Je bent er mee gezegend om tot zegen te zijn. Sta op een als een koning. We hoeven het niet allemaal zelf te bedenken. We worden ook met

wonderen en tekenen geïnspireerd. Jozef leeft! Wie had dat bedacht.
Maar droom groot. Droom heel groot. Laten we niet in de put blijven. Sta
op uit de doden. Iemand anders gaat ons voor. Gezegend pasen!